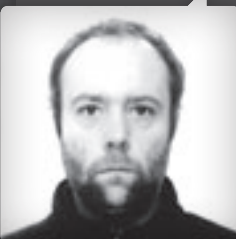

KINO LUMIÈRE V DECEMBRI: Meranie kvality a Monty Python

odporúča
filmový publicista
Antonín Tesař

Vybrať nejaké dobré, zaujímavé alebo podnetné tipy z decembrového programu Kina Lumière by nebolo nič ťažké pre nikoho, kto sa filmom aspoň trochu zaoberá. Je to totiž kino, ktoré vyberá často z takzvaného zlatého fondu kinematografie. Keď niekto nejaký z tých filmov nevidel, tak si návštevou kina „dopĺňa vzdelanie“, pokiaľ ho videl, vždy si ho môže zopakovať, pretože pripomínať si klasiku je vhodné, často dokonca vhodnejšie než „strácať čas“ s nejakým menej hodnotným titulom. Kánony vo mne vždy budili podozrenie, zvlášť ak sa o nich hovorí ako o zaručenej kvalite. Skutočne je to tak, že sú kvalitnejšie než ostatná filmová produkcia? A ak áno, tak na základe čoho? Teoretik Johannes Mählknecht, ktorý sa zaoberá filmovými kánonmi v americkom prostredí, dokonca hovorí skôr o inštitúciách, ako sú archívy, rôzne zverejňované rebríčky naj filmov alebo filmové ceny. Jednou z týchto inštitúcií sú napokon aj kiná, ktoré opakovane uvádzajú staršie filmy a tým ich vracajú do obehu a prikladajú im určitú hodnotu.

Skôr mám pocit, že je to s nimi a s kvalitou podobne ako v slávnom Wittgensteinovom postrehu z *Filozofických skúmaní*: „O jednej veci platí, že sa o nej nedá vyhlásiť, ani že je 1 m dlhá, ani že nie je 1 m dlhá, a tou je vzorový meter v Paríži.“ Kánonické filmy sú ako vzorové metre. Nie sú to diela, ktoré najlepšie prešli pri porovnávaní kvalít rôznych filmov. Naopak, ony samy fungujú ako meradlá, ktorými meriame kvality iných filmov. Všetci ich poznajú a všetci sa na nich viac-menej zhodnú, takže je ľahké prikladať ich k iným filmom ako meradlá.

Otázka, ktorý klasický film si (znovu) pozrieť, sa tak môže rovnať otázke, ktorý meter vytiahnuť zo skrine a oprášiť. Možno práve vzhľadom na to, akú úlohu „klasiky“ v našom hodnotení hrajú, je môj osobný tip čo najviac plebejský a anarchistický. Filmy od montypythonovcov môžu byť až otravné v tom, ako ich niektorí ľudia omieľajú a ako sa vracajú v rôznych vianočných či silvestrovských programoch artových kín. Skúste sa však na *Monty Python: Zmysel života* pozrieť ako na filmovú klasiku. Skúste ho porovnať s inými meradlami – s Godardom, s Kenom Loachom, s Viscontim, s trezorovanými filmami. Jednoduchšie ako takéto porovnávanie je premýšľať, pre ktoré ďalšie novšie filmy je najdeziluzívnejší a najpodvratnejší montypythonovský film meradlom. Klasika je typická tým, že okolo seba zhlukuje viac či menej úspešných nasledovníkov, voči ktorým však vždy stojí trochu bokom – že sa stáva pravidlom vďaka svojej výnimočnosti. Nie je osvedčená vďaka svojim kvalitám, ale hovorí nám, čo kvality sú. ▲

Rodinný portrét • archív SFÚ

KINO LUMIÈRE

KINO
SLOVENSKEHO
FILMOVÉHO
ÚSTAVU

ŠPITÁLSKA UL. 4
BRATISLAVA

DECEMBER 2016

- 1. 12. 1931 **Marianna Grznárová** – spisovateľka, dramaturgička
- 3. 12. 1941 **Bronislav Križan** – herec (zomrel 20. 12. 2012)
- 4. 12. 1946 **Ján Vančo** – pomocný režisér, asistent réžie
- 5. 12. 1941 **Igor Bázlik** – hudobný skladateľ
- 8. 12. 1951 **Jaroslav Rihák** – režisér
- 9. 12. 1946 **Dušan Mitana** – spisovateľ
- 12. 12. 1931 **Vladimír Matuš** – vedúci výpravy
- 16. 12. 1931 **Anton Korenčí** – herec (zomrel 30. 9. 2008)
- 17. 12. 1946 **Ján Piroh** – režisér, dokumentarista (zomrel 30. 1. 2003)
- 19. 12. 1921 **Štefan Mišovic** – herec (zomrel 30. 4. 2008)
- 21. 12. 1931 **Alexander Ever Púček** – maliar, grafik
- 23. 12. 1931 **Eva Landlová** – herečka
- 25. 12. 1931 **Emil Kočíš** – dramatik, scenárista
- 29. 12. 1926 **Július Vašek** – herec (zomrel 1. 5. 2009)
- 31. 12. 1931 **Pavol Sýkora** – režisér, dokumentarista (zomrel 13. 10. 1970)

zdroj: Kalendár filmových výročí 2016

- Interná publikácia Slovenského filmového ústavu (SFÚ)
- ▶ zostavila **Renáta Šmatláková**

Creative Europe Desk Slovensko informuje

V decembri je jediná uzávierka programu Kreatívna Európa – MEDIA: 1. decembra má uzávierku Výzva EACEA/19/2016, Výberová podpora kinodistribúcie.

Ešte nemáme všetky výsledky slovenských subjektov v audiovízii za rok 2016, ale už vieme, že slovenskí producenti boli mimoriadne úspešní. V rámci podpory vývoja jednotlivých projektov s aprílovým termínom uzávierky získali prostriedky tieto subjekty: Hitchhiker Cinema 30 000 eur na projekt *Waiting*, D. N. A. 50 000 eur na projekt *Správa*, Peter Kerekes 25 000 eur na dokument *Okupácia 68* a atelier.doc 25 000 eur na dokument *Dubček*. Ak k tomu prirátame 60 000 eur na podporu vývoja animovaného projektu *Srdce veže* spoločnosti Bfilm a podporu TV vysielania vo výške 145 000 eur pre spoločnosť Fool Moon na projekt *Websterovci*, dostávame sa k celkovej (a rekordnej) sume 335 000 eur. Všetkým úspešným žiadateľom blahoželáme.

▶ vs

LITA radí autorom

Pre autorov textov, hudby, ilustrácií, prekladov, ale aj filmov a audiovizuálnych diel pripravila autorská spoločnosť LITA vysunutú poradnú pracovisko. Každú stredu od 16. do 17. hodiny budú zástupkyne spoločnosti v kaviarni kníhkupectva Artforum na Kozjej ulici v Bratislave pomáhať záujemcom v otázkach autorských práv, licencií či nahlášok diel. LITA sídli na Mozartovej ulici v Bratislave, kde sa dajú aj získať informácie.

▶ zs

▶ www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

TELEVÍZIA ČESKÝCH A SLOVENSKEHO FILMOV
Slovenské pondelky 2016

5. 12. ▶ 22.00 • **Postav dom, zasad' strom**
▶ J. Jakubisko, 1979, 88 min.

12. 12. ▶ 22.00 • **Medená veža** • M. Hollý, 1970, 82 min.

19. 12. ▶ 20.00 • **Pehavý Max a strašidlá**
▶ J. Jakubisko, 1987, 96 min.

26. 12. ▶ 20.00 • **Kráľ Drozdia brada** • M. Luther, 1984, 94 min.

Zmena programu vyhradená!